

BIJENPACT Vanla, Boomwal als Apotheek voor vee en bron van biodiversiteit

Voor het project 'de boomwal als apotheek voor het vee en bron van biodiversiteit' hebben wij, een 14-tal boeren ons verenigd. We willen het cultuurlandschap van Achtkarspelen innoveren, om meer ecologische en diergezondheidsvoordelen van de boomwallen te realiseren en we willen daarvoor nieuwe kennis binnen boord te halen. We zien het Bijenpact als een mogelijkheid om onze biodiversiteits-ambitie concreter te formuleren - met extra aandacht voor bijen.* We zien bijen als belangrijk onderdeel van ons boerenbedrijf, voor nutriëntenhuishouding, bestuiving, een gezonde bodemstructuur en plaagbestrijding.

1. Houtwallen aanplanten

We willen (hout)wallen versterken door nieuwe/extra houtige gewassen aan te planten die zowel een apotheekfunctie voor het vee hebben, en bijvriendelijk zijn. We willen in onze elzensingels en dykswâlen (totaal ca. 110 kilometer boomwallen) met extra beplanting aanbrengen, we denken aan wilgen, vuilboom, vlier, meidoorn, sleedoorn etc. We willen het beheer hier ook op aanpassen, bijvoorbeeld geen (eind)kap van deze gewassen bij (eind)kappen van elzen. We zijn ons ervan bewust dat bloeiende bramen/bomen met diepere wortels een verschil kunnen maken - m.b.t. voedselvoorziening voor bijen in droge zomers. Ambitie: aanplant van 1000 nieuwe bomen en struiken in 2 jaar.

2. Bijvriendelijke erven

We willen onze erven bijvriendelijker maken. We denken aan de aanplant van bijvriendelijke, jaarrond bloeiende, inheemse, landschap afhankelijke planten op het erf en rondom de woning - inclusief bijvriendelijk beheer en het creëren van nestgelegenheden etc.

3. Bijvriendelijk beheer

Daar waar we bijvriendelijke boomwallen hebben aangeplant willen we proberen ons beheer op de aanliggende percelen daarop aan te passen. Dat wil zeggen geen gebruik van pesticiden en herbiciden zoals glyfosaat. Ook denken we aan kruidenrijke(re) graslanden of (groen-)stroken/hoeken van percelen om de biodiversiteit uit de boomwallen zo optimaal mogelijk te maken en te houden. We denken ook aan het creëren van nestgelegenheid in de boomwallen, bijvoorbeeld door het plaatsen van keistenen of het laten liggen van dood hout.

4. Monitoring en kennis delen

We staan open voor het opdoen/delen van kennis en het doen van biodiversiteitsmetingen op onze bedrijven. We werken samen met Van Hall Larenstein, het Nordwin College, het Louis Bolk instituut, Landschapsbeheer Friesland, Fjildlab en anderen.

- a. We zien mogelijkheden voor extra onderzoek: het project van Van Hall Larenstein om biodiversiteit metingen in houtwallen te doen willen we graag verlengen naar onze elzensingels.
- b. We bieden studenten van het Nordwin College de mogelijkheid om mee te werken aan de aanplant, de snoei en de kap van onze singels. Zo maken zij kennis met geneeskrachtige planten en met biodiversiteit in het boerenland.
- c. We willen onze activiteiten/aanplant/ervaring met gezondheid van het vee in kaart brengen en onze resultaten delen. We denken ook aan het maken en delen van beeldmateriaal zoals foto's en filmpjes.
- d. Als boeren onderling willen we eveneens van elkaar leren. Zo willen we een studiegroep oprichten waar we lessen en uitdagingen kunnen bespreken.

5. Innovatie

Met dit project onderzoeken we innovatieve manieren om onze singels te beheren en biodiverser te maken - met een mogelijkheid om nieuwe verdienmodellen uit te proberen en/of kostenefficiënter te werken en ze zo toekomstbestendig(er) te maken.

6. Samenwerken

- a. We willen meewerken aan diverse burgerparticipatie evenementen. Bijvoorbeeld door openstelling van onze bedrijven. Te denken valt aan Brommels, wat in onze regio plaatsvindt. We denken ook aan openstelling van onze bedrijven voor basisscholen of middelbare scholen.
- b. We willen samenwerken met andere leden van het Bijenpact en derden. Bijvoorbeeld voor monitoring (zie punt 3).

* Waar bijen staat kan ook bestuivers of insecten in brede zin gelezen worden.

Deelnemende boerenbedrijven (in alfabetische volgorde):

Feanster Coulissen Biologisch Melkveebedrijf,
Surhuisterveen

Hamstermieden,
Drogeham

Het Hooihuis,
Twijzel

Maatschap De Vries,
Kootstertille

Melktap Molke en Huning,
Twijzel

Mts. Bloemhoff,
Surhuisterveen

Mts. D. & B. Hoeksma,
Drogeham

Mts. H. van der Veen en J. de Vries,
Surhuizum

Mts. P.S.& S.P. Nicolai,
Augustinusga

Mts. W. J. de Vries en A. de Vries-de Boer,
Surhuizum

Rietdekker De Haan
Twijzel

Tree care Hartger Pietersma,
Twijzel

Westra,
Kootstertille

Zorgboerderij De Witrik,
Twijzelerheide

Namens deze boeren,

Dictus Hoeksma,
secretaris Vereniging voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Achtkarspelen (VANLA)